

Semināru cikls

Nākotnes radošās pilsētas

Eiropas dimensija Eiropas kultūras galvaspilsētu programmu piedāvājumos

Eiropas Savienības tēmas Eiropas kultūras galvaspilsētu (EKG) programmu piedāvājumos tiek integrētas:

- 1 saistot ar piedāvātās **programmas idejisko koncepciju**, atspoguļojot kandidātpilsētas izaicinājumus, ko pilsēta vēlas risināt ar EKG programmas palīdzību, Eiropas kontekstā*;
- 2 **mākslas un kultūras projektu tēmu izvēlē**, ar mākslas un kultūras valodas palīdzību runājot par ES aktuālās dienaskārtības tēmām ("zaļais kurss", sociālā iekļaušanās, digitālais laikmets, gudra un ilgtspējīga izaugsme, dzimumu līdztiesība, demokrātija, starpkultūru dialogs u.c.*);
- 3 mākslas un kultūras projektu radīšanā un īstenošanā, **iesaistot Eiropas māksliniekus un mākslinieku kolektīvus** (režisorus, kuratorus, scenogrāfus, komponistus, māksliniekus, dizainerus, mūziķus, korus, mūzikas grupas u.c.);
- 4 veidojot kultūras un mākslas projektus **partnerībā ar Eiropas valstu kultūras un mākslas organizācijām** (teātriem, muzejiem, galerijām, orķestriem, kultūras centriem, dažādām radošām institūcijām un asociācijām u.c.);
- 5 veidojot projektus **partnerībā ar citām Eiropas kultūras galvaspilsētām un kandidātpilsētām vai radniecīgām sadarbības pilsētām.**

Piemēri

Timișoara 2023
European Capital of Culture

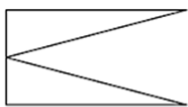
1. Timișoara 2021 (Rumānija) Shine your light! – Light up your city! Iededz gaismu! – Izgaismo pilsētu!

capitalaculturala2021.ro
timisoara2021.ro

Piedāvātās programmas tematiskais akcents:
iekļaujoša sabiedrība, starpkultūru attiecību stiprināšana.

Pilsēta vēlas stiprināt saikni starp vietējo un starptautisko, panākot lielāku atvērtību, veidojot diskusiju par tādām sensitīvām – šajā Eiropas reģionā aktuālām tēmām kā neiecietība pret jauniešiem, uzskatu un valodu dažādība, jauniešu bezdarbs u.c.

EKG programmas veidošanā tika iesaistītas pilsētas multikulturālās kopienas, veidojot 3 galvenās programmas tēmas: *Cilvēki*, *Vietas* un *Satikšanās*. Timișoara vēlas iesaistīt vietējās kopienas tūrisma attīstībā, veicinot viesmīlību, piedāvājot tādas iniciatīvas kā "Pagaidu pilsonis", "Dzīvo pie vietējiem!", "Satiec svešinieku!". 75% projektu ir veidoti kā kopprodukcijas ar Eiropas partneriem.

Kaunas 2022
Contemporary
Capital
European Capital of Culture

2. Kauņa 2022 (Lietuva) Contemporary Capital / Laikmetīgā galvaspilsēta

kaunas2022.eu/en/about-the-project

Piedāvātās programmas tematiskais akcents: **stipras vietējās kopienas + radošās uzņēmējspējas.**

Kauņa vēlas veidot savu nākotnes identitāti kā mūsdienīga, progresīva, kulturāla, zinātnes un inovāciju pilsēta. Programmas divi galvenie virzieni ir *Kultūra* (veidojot jaunu Kauņas stāstu) un *Kopiena* (veidojot kapacitātes un laimes stiprināšanas programmu visai pilsētai).

Programmas trīs galvenās tēmas ir:

- *Apmulsums (Confusion)* – vēsturiskās atmiņas projekti;
- *Saplūšana (Confluence)* – projekti, kas risina vāju starpnozaru sadarbību un intelektuālā darbaspēka aizplūšanu;
- *Apziņa (Consciousness)* – projekti, kas vērsti uz kopienu un pilsoniskās iniciatīvas stiprināšanu.
- Programmas galvenās 3 vērtības: radošās uzņēmējspējas, lokālisms un iekļaušana.

Pilsēta veido izvērstu sabiedrības tīklu ar UNESCO Radošajām pilsētām un citām līdzīga profila pilsētām.

Veszprém-Balaton 2023
European Capital of Culture

3. Veszprém 2023 (Ungārija) BEYOND / VIŅPUS

veszprembalaton2023.hu/en

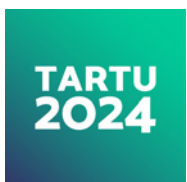
Piedāvātās programmas tematiskais akcents: **migrācija, lauku teritoriju jaunā loma.**

Balatonas reģions ir tradicionāls vasaras tūrisma galamērķis, tomēr radošā pieeja uzņēmējdarbības nišu atrašanai būtu nepieciešama visa gada garumā. Šī vēsturiski ir bijusi atpūtas vieta, kur varēja satikties Rietumeiropas un Austrumeiropas iedzīvotāji, un arī šodien tai vajadzētu būt tikšanās vietai, kur droši var diskutēt arī par tādām sensitīvām tēmām kā migrācija gan starpvalstu, gan lauku/pilsētu kontekstā.

EKG programmai ir trīs pilāri:

- *Virziena maiņa (Track Change)* – stiprinot un izvēršot vietējās mūzikas un skatuves mākslas tradīcijas;
- *Izvirzīšana (Exposure)* – dažādība un kustība, starptautiskās rezidencēs tapuši projekti uz ūdens u.c.;
- *Viņpus šarma un izolācijas (Beyond Charm and Isolation)* – projekti, kas risina lauku teritoriju pamestības tēmu, veidojot jaunus piedāvājumus nesezonā.

Programmas veidošanā iesaistīta arī aizceļojusi ungāru diaspora.

4. Tartu 2024 (Igaunija) Arts of Survival / Izdzīvošanas māksla

tartu2024.ee/arts-of-survival

Piedāvātās programmas tematiskais akcents: **dabai draudzīgs dzīvesveids / mazo pilsētu jaunā identitāte, arī austrumu-rietumu attiecību stiprināšana**

Tartu vēlas mainīt mazo pilsētu lomu Eiropā, uzsverot humāna un dabai draudzīga dzīvesveida nepieciešamību klimata pārmaiņu izaicinājumu apstākļos. Tartu uzsver tieši starppersonu attiecību stiprināšanu Eiropas mērogā, kopradi kā veidu pasākumu īstenošanā.

Programmas trīs galvenās tēmas ir:

- *Tartu ar Zemi (Tartu with Earth)* – kultūras pieeja urbānajā plānošanā, saudzējot bioloģisko daudzveidību;
- *Tartu ar Cilvēci (Tartu with Humanity)* – māksla un amatniecība radošajā izglītībā un kopienas sadarbībā;
- *Tartu ar Eiropu (Tartu ar Eiropu)* – mazo Eiropas pilsētu stāstu pārrakstīšana.

Programmas īstenošanā pamatā iekļauti partneri no Baltijas valstīm, Krievijas, Ziemeļvalstīm, bet ir arī partneri no tālākām ES valstīm.

5. Hemnica 2025 (Vācija)

chemnitz2025.de/en/bid-book

Opening Minds, Creating Spaces / Atverot prātu, radot vietas

Piedāvātās programmas tematiskais akcents:

publiskās telpas loma radošai sadarbībai

Hemnica pozicionē sevi kā urbāno laboratoriju Eiropas atdzimšanai, veidojot sadarbību starp dažādiem pilsētas aktivitāšu sektoriem. Programmas galvenie 3 pilāri ir: *Darbs (Work)*, *Vietas (Spaces)* un *Ceļi (Tracks)*.

Programma ietver gan oficiālās kultūras institūcijas, gan neatkarīgās iniciatīvas, grupējot projektus trīs tematiskajos virzienos:

- *Pārmaiņu vējš (Wind of Change)*,
- *Pilsētas krāsas (Urban Colours)*,
- *Pilsēta plūsmā (City in Flow)*.

6. Tampere 2026 (Somijas kandidātpilsēta)

chemnitz2025.de/en/bid-book

Quality by Equality / Vienlīdzība kvalitātei

Piedāvātās programmas tematiskais akcents:

līdzības loma saistībā ar kvalitāti un ilgtspēju

Pilsētas piedāvātajā programma svarīga loma ir kultūras ilgtspējai, masu pasākumu un masu patēriņa ideju aizvietojošā ar ilgtspējīgāku pieeju. Tāpat Tampere vēlas uzsvērt vienlīdzīgu tiesību aspektu kultūras pieejamībā un radīšanā.

Programmai ir četri galvenie virzieni:

- *Publiskā Sauna (Public Sauna)* – atvērtas un iekļaujošas kultūrvietas kopradei;
- *Revolutions (Revolūcijas)* – nevienlīdzības pārvarēšana;
- *Zināšanu Koks (Wisdom of Trees)* – kultūras ilgtspēja, iedvesmojoties no dabas;
- *Dzīve Ciematā (Village Hopping)* – lauku dzīves kvalitāte un tradicionālās kultūras izpausmes.

7. Oulu 2026 (Somijas kandidātpilsēta)

oulu2026.eu/en/home

Cultural Climate Change / Kultūras klimata maiņa

Piedāvātās programmas tematiskais akcents:

kultūras lomas palielināšana sabiedrības attīstībā, vienotībā ar dabu

Oulu vēlas veicināt plašāku kultūras līdzdalību un vairot kultūras lomu klimata pārmaiņu izaicinājumu pārvarēšanā, tuvinot dažādu kopienu cilvēkus tehnoloģiju laikmetā.

Programmai ir trīs pilāri:

- *Mežonīgā Pilsēta (Wild City)* – radošā gara nepieradinātība;
- *Vēsie Kontrasti (Cool Contrasts)* – ziemeļu dzīves kontrasti;
- *Drosmes Iekšzeme (Brave Hinterland)* – pamattautu skarbo apstākļu dzīve Eiropas nomalē.

Visu projektu veidošanā iesaistīti vietējie un Eiropas mākslinieki, domājot par tehnoloģisko aspektu tālāku izpēti kultūras auditorijas sasniegšanā.

Materiālu sagatavoja biedrība CultureLab.

Materiāls ilustrē un papildina projekta "Nākotnes radošās pilsētas" seminārā "Eiropas dimensija: kā ar kultūras palīdzību pilsētā aktualizēt Eiropas Savienības dienaskārtības aktuālos jautājumus" paustās idejas.

Semināru cikla "Nākotnes radošās pilsētas" norisi finansē Eiropas Parlamenta Eiropas konservatīvo un reformistu grupa (ECR Group).